

WSTĘP

Pandemia COVID-19 może być bardzo trudnym okresem dla rodziców. Trudna sytuacja związana z realnym zagrożeniem była w ich przypadku spotęgowana również ze względu na stres rodzicielski związany z ich rolą i odpowiedzialnością za życie innych (Taubman i in., 2021). Liczba rodzin na całym świecie napotyka nowe czynniki stresogenne, które wpływają na ich bezpieczeństwo, zdrowie i dobrobyt ekonomiczny. Rzeczywiście, odnotowano już wyższy poziom postrzeganego stresu rodzicielskiego podczas globalnej pandemii (Brown i in., 2020). Doświadczają wyższego poziomu stresu, nawet jeśli nie są narażeni na kontakt z wirusem, ale skutki zewnętrzne (Van Bavel i in., 2020), takie jak przeciążenie negatywnymi emocjami, strach o życie własne, partnera i dziecka.

CEL

Celem tego badania było ustalenie, w jaki sposób sytuacja wpłynęła na reakcje rodziców na własne dziecko w sytuacji okazywania przez nie dyskomfortu (płacz).

METODA

Do pomiaru reakcji na płacz dziecka w sytuacji pandemii użyto **Skalę Emocjonalnych Reakcji na Płacz Dziecka** (Leerkes, 2018; w polskiej adaptacji Kaźmierczak & Pawlicka, 2018).

Do pomiaru responsywności rodzicielskiej użyto **Skalę Responsywności Rodzicielskiej** (Anikiej, Kaźmierczak, 2021).

Dane demograficzne oraz ocenę stresu spowodowanego sytuacją pandemii, obciążenia związanego z sytuacją pandemii oraz lęku przed zarażeniem zebrano za pomocą autorskiej ankiety.

Proszę określić odczuwany poziom stresu w ostatnich dniach: *

0 - brak 10 - bardzo silny stres

Jak duży jest Twój strach przed zarażeniem się nowym corona wirusem lub zarażeniem się Covid-19? *

0 - w ogóle nie odczuwam strachu 10 - odczuwam bardzo silny strach

Czy czujesz się obciążony obecną sytuacją w związku z nowym rodzajem corona wirusa lub Covid-19 i związanymi z tym skutkami (np. pracy, czasie wolnym, opiece nad dziećmi lub sytuacją finansową)? *

0 - wcale nie jestem obciążony 10 - jestem bardzo obciążony

Wykonano analizy z wykorzystaniem modelu APIM.

UCZESTNICY

W badaniu wzięło udział 110 par (N = 220),

- rodzice małych dzieci (od 6 do 10 miesiąca życia; M = 7.49; SD = 1.15).
- Matki w wieku od 20 do 41 lat (M = 29.91; SD = 3.62,
- Ojcowie w wieku od 25 do 50 lat (M = 31.20; SD = 3.77).

WYNIKI

Wyniki analizy APIM dla kobiet.

Predyktor	Lęk		Frustracja		Współczucie		Empatia		Responsywność	
	β	Std. error	β	Std. error	β	Std. error	β	Std. error	β	Std. error
Stres kobiet	-.04	.11	.20*	.10	.05	.11	.14	.05	-.11	.22
Stres mężczyzn	-.10	.11	-.04	.10	-.06	.13	-.18*	.07	-.23*	.29
Lęk kobiet	-.10	.11	-.22 [†]	.10	-.09	.12	.08	.06	-.01	.20
Lęk mężczyzn	.06	.12	-.03	.11	-.12	.12	-.12	.06	-.14	.29
Przeciążenie kobiet	.29*	.10	.19 [†]	.08	.01	.10	-.16	.06	-.08	.18
Przeciążenie mężczyzn	.22*	.08	.13	.09	-.05	.11	.07	.05	.23 [†]	.26

Wyniki analizy APIM dla mężczyzn.

Predyktor	Lęk		Frustracja		Współczucie		Empatia		Responsywność	
	β	Std. error	β	Std. error	β	Std. error	β	Std. error	β	Std. error
Stres kobiet	-.04	.09	-.01	.09	-.28**	.09	-.17 [†]	.05	.18 [†]	.18
Stres mężczyzn	.08	.11	-.04	.10	.07	.12	.23*	.06	.18 [†]	.26
Lęk kobiet	.04	.11	-.17	.10	.26*	.10	.09	.06	.11	.23
Lęk mężczyzn	.00	.12	-.18 [†]	.12	.41**	.12	.21*	.06	.23*	.28
Przeciążenie kobiet	.07	.09	.22*	.07	.09	.08	.14	.05	-.10	.17
Przeciążenie mężczyzn	.05	.10	.25*	.09	-.03	.10	-.09	.06	.27*	.25

Kobiety

- Lękowe reakcje na płacz dziecka - pozytywny efekt aktora oraz partnera w przypadku przeciążenia emocjonalnego.
- Frustracja na płacz dziecka - pozytywny efekt aktora w przypadku stresu oraz negatywny efekt aktora w przypadku obaw przed zakażeniem
- rodzicielskiej rodzicielska - negatywny efekt partnera w przypadku stresu.

Mężczyźni

- Frustracja na płacz dziecka - pozytywny efekt aktora oraz partnera w przypadku przeciążenia emocjonalnego.
- Empatia w odpowiedzi na płacz dziecka - negatywny efekt partnera w przypadku stresu, pozytywny efekt aktora i partnera w przypadku obaw przed zakażeniem. Współczucie w odpowiedzi na płacz dziecka -- pozytywny efekt aktora w przypadku stresu oraz pozytywny efekt aktora w przypadku obaw przed zakażeniem.
- Responsywność rodzicielska - pozytywny efekt aktora w przypadku obaw przed zakażeniem, pozytywny efekt aktora w przypadku przeciążenia emocjonalnego oraz pozytywny efekt aktora w przypadku stresu.

WNIOSKI

Emocjonalne reakcje towarzyszące rodzicom w sytuacji pandemii, zarówno własne jak i te odczuwane przez partnera, okazały się mieć istotny wpływ na ich reakcje na płacz dziecka.

Rodzice o wyższym poziomie lęku spowodowanego pandemią i bardziej nią przeciążeni byli bardziej responsywni wobec swojego dziecka. Rodzice silniej angażują się w opiekę nad dzieckiem kiedy według nich sytuacja jest zagrażająca.

Frustracja na płacz dziecka, stanowi czynnik ryzyka dla zachowań agresywnych wobec dzieci. Dlatego też niezwykle ważnym jest wskazać czynniki które mogły powodować jej wzrost w okresie pandemii. Badanie pokazało, że były to: 1) w przypadku kobiet, wyższy poziom stresu i mniejsze obawy o zakażenie u partnerów; 2) u mężczyzn - większe przeciążenie emocjonalne partnerek.